

DISKRIMINERINGEN

Til Helse- og omsorgsdepartementet

Høringsuttalelse til forslag om rettighetsfesting av BPA

Borgerrettsstiftelsen Stopp Diskrimineringen vil med dette avgi høringsuttalelse til forslag om rettighetsfesting av personlig assistanse.

Stopp Diskrimineringen støtter regjeringens standpunkt om at ordningen med personlig assistanse, BPA, rettighetsfestes.

Stopp Diskrimineringen er imidlertid overrasket over at regjeringen i 2013, 12 år etter **NOU 2001:22 Fra bruker til borger** og seks år etter at Norge signerte FN konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, CRPD, opprettholder et syn på mennesker som på grunn av nedsatt funksjonsevne, er avhengig av bistand fra andre for å utføre de samme dagligdagse ting som resten av befolkningen tar som en selvfølge, som et helse- og sosialpolitisk anliggende.

Vi minner om at **NOU 2001:22 Fra bruker til borger** konkluderte med at når gapet mellom idealer og realiteter fortsatt var så stort etter mer enn 20 år med et uttalt politisk mål om full deltakelse og likestilling, skyldtes det at prinsipper om likestilling og sektoransvar i liten grad var omsatt i praksis. Manneråkutvalget påpekte behovet for et paradigmeskifte. Vi konstaterer at et slikt paradigmeskifte er fraværende i forslaget som nå er på høring, hvor det er omsorgsperspektivet og ikke likestillingsperspektivet som er lagt til grunn for rettighetsfestingen.

Oppfyllelse av CRPD forutsetter et paradigmeskifte

Stopp Diskrimineringen viser til at Norge den 3. juni i år ratifiserte FN konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, CRPD, og at norske myndigheter som selv deltok aktivt i prosessen for ti år siden, har hatt lang tid til å sette seg inn i hva etterlevelse av denne konvensjonen faktisk innebærer, både i skifte av tenkemåte og i konkret gjennomføring. Vi har videre merket oss at så vel stortingspolitikere som representanter for regjeringen, gjentatte ganger i vår har fastslått at vi står overfor et paradigmeskifte.

Det foreliggende forslaget til rettighetsfesting får oss imidlertid til å tvile på om regjeringen har forstått hva CRPD innebærer rent faktisk. CRPD bygger på en grunnleggende erkjennelse av at mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre, skal kunne nyte og realisere sine menneskerettigheter, se spesielt fortalens punkter c), e) og n), de grunnleggende prinsipper om fullgod og effektiv deltakelse og inkludering i samfunnet, ikke diskriminering og like muligheter i artikkel 3 b), c) og e) og artikkel 5 om likestilling. Disse kjerneverdier og prinsipper skal

Borgerrettsstiftelsen - STOPP DISKRIMINERINGEN

- Org.nr. 985 208 786

Postboks 2474 Strømsø 3003 **Drammen** – Tlf.: 90 19 63 25

<berit@stopdisk.no – <www.stopdisk.no

legges til grunn for tolkning og gjennomføring av CRPDs forpliktelser på alle områder.

Videre vil vi vise til artikkel 4 a) som pålegger statspartene:

«å treffe alle lovgivningsmessige, administrative og andre tiltak som er nødvendige for å virkeliggjøre de rettigheter som er nedfelt i denne konvensjon»

Stopp Diskrimineringen kan vanskelig se at det finnes noe bedre og mer egnet virkemiddel enn ordningen med personlig assistent for å sikre effektiv og fullgod deltakelse, likestilling og et selvstendig liv, for mennesker som er avhengig av bistand fra andre i hverdagen. Det er vår klare oppfatning at dersom retten til personlig assistanse forankres i lov om pasient- og brukerrettigheter på linje med rett til helsehjelp, fastlege, syketransport mm., og underlegges et kommunalt omsorgsregime, slik det er foreslått, legger norske myndigheter seg på kollisjonskurs med CRPD. I tillegg til, og som en følge av at omsorgstenkning legger premissene, bidrar en slik politikk til å vedlikeholde og reprodusere et fordomsfullt syn på funksjonshemmede i samfunnet, som primært hjelpetrequende mottakere.

Et paradigmeskifte innebærer å se at BPA er et likestillingspolitisk virkemiddel og tiltak, på linje med foreldrepenger og barnehageplass som er ordninger som skal sikre den enkeltes selvbestemmelsesrett og realisere målet om likestilling mellom kvinner og menn. BPA er ikke et mål, men et middel til å leve et selvstendig liv og realisere deltakelse i utdanning, arbeid, kulturliv og politikk.

Slik Stopp Diskrimineringen forstår lovforslaget, finner vi grunn til å understreke at det ikke kan foretas innskrenkninger av rettigheter i CRPD ut fra alder eller behov for omfang av en tjeneste. Vi vil her spesielt vise til artikkel 19 om retten til selvstendig liv og artikkel 20 om retten til mobilitet.

Til slutt vil vi minne om artikkel 33 3. som pålegger partene *«aktivt trekke inn og rådføre seg inngående med mennesker med nedsatt funksjonsevne»*.

I denne saken er det uten tvil Uloba som har mest kompetanse på BPA etter 20 års arbeid i feltet, og vi vil derfor vise til Ulobas hørings svar.

Oslo, 4. juli 2013

Med vennlig hilsen

Berit Vegheim

Stopp Diskrimineringen